

Folketingets Forhandlinger. (6)

alt Fald ikke burde indbefatte Fordringer paa Banker og Sparekasser, men at man i hvert Fald ikke maatte gaa videre end Loven af 2. August 1914, og jeg ser altsaa med Tilfredsstillelse, at det ogsaa er det Standpunkt, hvorpaa Regeringen har stillet sig. Men i øvrigt synes jeg, at den højtærede Justitsminister i sin Omtale af et sligt indenlandsk Moratorium gik meget for vidt. Den Betragtning, der staar anført i Motiverne til Gunst for et udenlandsk Moratorium, nemlig at man maa give Skyldnerne rigelig Tid til at ordne deres Forhold, saaledes at Afviklingen af deres Gæld kan foregaa uden at fremkalde urimelige og unødvendige Forstyrrelser i Forretningslivet, gælder i Virkeligheden ogsaa i et ikke helt ringe Omfang for de indenlandske Forhold. Jeg kan heller ikke se, hvorledes en saadan Foranstaltning skulde kunne fjerne al Tillid mellem Mand og Mand, al den Stund Moratorier — det vil sige Henstand med Betalinger — er en ganske dagligdags Ting, noget, der forekommer saa at sige hver Dag. En Lov om Moratorium vil altsaa kun være en Lovfæstelse af den ganske almindelige Ting, at Debitor faar Henstand med Betalingen og faar Lov til under de vanskelige Forhold at afvikle Gælden paa lempelig Maade. Naar dette foregaa, kan der netop ikke ske det, som er anført mod et almindeligt Moratorium, nemlig at det vil bringe alt Forretningsliv til at standse. Det er netop for ikke at bringe Erhvervslivet til at standse, at der i det hele taget gives Henstand.

Jeg har ønsket udtrykkelig at fremføre disse Bemærkninger overfor den, som det synes mig, noget hysteriske Modstand, der fra enkelte Kredse i den senere Tid er fremført overfor en hvilken som helst indenlandsk Moratorieforanstaltning. Et Moratorium gør paa vedkommende Kredse et ganske tilsvarende Indtryk, som efter Sigende en almindelig Ko en Gang skal have gjort paa Indianerne paa en fjern Ø, idet de troede, at det var noget ganske forfærdeligt noget, fordi de stod ganske ukendte overfor den. I Virkeligheden er, som jeg sagde, et Moratorium ikke en Standsning af Erhvervslivet, men tværtimod simpelthen en Lovfæstelse af noget, der foregaa hver evige Dag. Derfor bør

Kritikken ikke saa stærkt rettes mod et saadant indenlandsk Moratorium som mod den Misforstaaelse, der hersker i vide Kredse, og som ikke mindst gaar i den Retning, at et Moratorium betyder, at saa skal man i Grunden ikke betale. Det er ganske sikkert, at denne højt uheldige Misforstaaelse er begyndt at slaa Rod i vide Kredse, og at den bør udryddes. Ogsaa under et Moratorium bør den betale, der kan betale. Derfor forekommer det mig ogsaa, at den Maade, hvorpaa Regeringen har formuleret Hovedbestemmelsen i Lovforslaget, er overordentlig fornuftig, thi den, der kan betale, vil neppe udsætte sig for saadanne Vidtløftigheder som at lade sig sagsøge og lade Domstolene faa Indblik i sine Forhold. Derved er vi netop, haaber jeg, kommet til en fornuftig Udvej, saaledes at vi kan undgaa, at Befolkningen i vide Kredse kan faa den Tro, at der i slige Moratorie-Foranstaltninger ligger en almindelig Opfordring til nu i det hele taget ikke at betale. Men jeg vil overfor den højtærede Justitsminister gøre opmærksom paa, at naar han beklagede sig over, at Følgen af, at et Moratorium allerede havde været stillet i Udsigt, bl. a. skulde have været den, at store, endog ansete Firmaer nu fordrede kontant Betaling, saa viser dette netop, at Moratorie-Foranstaltninger er blevet nødvendige. Thi hvis et Moratorium var eller blev sat i Kraft, kunde det paagældende Firma ikke forlange kontant Betaling af sine Debitorer. Netop dette synes at være et Argument ikke til Fordel for den højtærede Justitsministers Anskuelse, men derimod imod dem.

Jeg har anset det for nyttigt og nødvendigt at fremføre disse Betragtninger, fordi det staar mig klart, at det ikke er helt udelukket, at man i en noget fjernere Fremtid kunde behøve at gaa videre. Saaledes som Forholdene nu ligger og med de Udsigter, der heldigvis synes at aabne sig til, at vor Eksportvirksomhed kan komme i Gang, mener jeg i Overensstemmelse med den afklarede Mening i hele Forretningsverdenen, at de Foranstaltninger, der er foreslaaede af Regeringen, i det hele og store maa siges at træffe det rette, og at man ikke behøver